

ترس، شرم و انگ زدن ممنوع!

با افزایش آگاهی درباره بیماری HIV مثبت از شیوع بیشتر آن در جامعه جلوگیری کنیم

شمار روز جهانی ایدز ۲۰۲۲
برای دریافت دسترسی همگانی به خدمات پیشگیرانه و تشخیصی HIV

سوژه روز

معصومه متین‌نژاد: خبر علت فوت پدرم که توی مدرسه پیچید، یک شبیه همه چیز زیرورو شد. آن موقع ها اول دبستان بودم. سنگینی این اتفاق بیشتر از درد ورنج از دست دادن پدرم بود، در سکوت نگاهش می‌کنم. انگار متوجه سردرگمی ام شده باشد. می‌پرسد: «سر یال کره ای متشکرم رادیده‌ای؟» می‌گویم: «آره. چند بار.» کمی تأمل می‌کند و ادامه می‌دهد: «من همان ترس و شرم، بوم، و مادرش را یکجا تجربه کرده‌ام. با این تفاوت که اینجا کسی نبود به اطرافیان ما آگاهی لازم در باره این بیماری را بدهد. قضاوت مردم در باره پدرم، شک و تردیدشان در باره احتمال آلودگی من و مادرم، پیچ کردن ها و با انگشت نشان دادن هایشان و دوری کردن از ما، سبب شد ظرف کمتر از یک سال دوبار خانه‌مان را جابه‌جا کنیم، با سارا خیلی تصادفی در یکی از مراکز مشاوره بیماری‌های رفتاری و عفونی آشنایم شوم. مبتلا به ویروس HIV مثبت است. او و مادرش این موضوع را در همه این سال‌ها از همه بستگان و آشنایان پنهان کرده‌اند. پس از اطلاع از بیماری پدر، هر دو آزمایش می‌دهند. بازی‌های گاه‌وبی‌گاه سارا با وسایل تزریق پدرش کار دستش می‌دهد و HIV مثبت می‌شود. ولی مادر این موضوع را از همه مخفی می‌کند. هر چند سارا الان خیلی راحت در باره این موضوع با ما صحبت می‌کند، ولی هنوز ترس از برملا شدن این بیماری را دارد. مسئله‌ای که در همه این سال‌ها اگر ملاحظه‌های خودش و مادرش نبود، می‌توانست سبب آلودگی افراد بسیاری شود. آن هم فقط به دلیل و کنش نادرست مردم نسبت به این بیماری. مسئله‌ای که از سال ۱۳۶۳ و پس از شناسایی نخستین مورد ابتلا به ویروس HIV در ایران، هنوز هم جزو دغدغه‌های جامعه بهداشتی کشورمان محسوب می‌شود و وظیفه رسانه‌ها را برای آگاهی‌بخشی سنگین‌تر از پیش می‌کند. موضوعی که ما هم امروز به مناسبت فرارسیدن هفته ملی اطلاع‌رسانی ایدز قصد داریم یک‌بار دیگر به آن بپردازیم.

ابتلا با این شرط

هر ویروسی برای اینکه در بدن جایگزین شود، از مسیر خاصی وارد خواهد شد. برای نمونه، ویروس سرماخوردگی از طریق دستگاه تنفسی و ویروس وبا از طریق دستگاه گوارش وارد بدن می‌شود. ویروس HIV هم باید از طریق خون و ترشحات وارد بدن شود. این یعنی از طریق بوسیدن و معاشرت داشتن با یکدیگر، حمام عمومی، استخر، توالت و... منتقل نمی‌شود. این ویروس تنها از راه انتقال می‌یابد:

- خون و فرآورده‌های خونی: خوشبختانه در کشور ما انتقال از طریق دریافت خون و فرآورده‌های خونی وجود ندارد، ولی بین معنادران تزریقی که از سرنگ آلوده استفاده می‌کنند، زیاد مشاهده می‌شود. همچنین بین افرادی که از وسایل تیز و برنده برای اعمالی مانند خال کوبی، حجامت و ختنه استفاده می‌کنند.
- تماس جنسی: یکی دیگر از مایعات بدن که حاوی تعداد زیادی گلبول سفید است، ترشحات جنسی است. این یعنی در صورتی که این ترشحات وارد مخاط تناسلی فرد سالم شود، می‌تواند بیماری را باشد.
- مادر به کودک: بیشترین احتمال انتقال از مادر آلوده به کودک در اواخر زمان بارداری و به ویژه هنگام زایمان و شیردهی است. این امر هم به معنای این نیست که زنان مبتلا به HIV باید قید مادر شدن را بزنند، بلکه باید همواره زیر نظر پزشک باشند.

ویروس ناپایدار

ویروس HIV برای زنده ماندن حتماً باید خودش را به گلبول‌های سفید بدن انسان برساند و در آنجا جایگزین شود، یعنی خارج از بدن انسان فرصتی برای نفس کشیدن نخواهد داشت و به راحتی هم با مواد ضد عفونی کننده‌ای مانند الکل و بتادین و حرارت بیش از ۵۷ درجه از بین می‌رود.

اچ‌آی‌وی مثبت، نه ایدز

اچ‌آی‌وی (HIV) یک بیماری ویروسی و اگیر است که قدرت دفاعی بدن را در مقابل بیماری‌ها و عفونت‌ها کم می‌کند. می‌گوییم HIV، نه ایدز، به این دلیل که ایدز که به صورت مصطلح بیشتر ما از آن برای اشاره به این بیماری استفاده می‌کنیم، مرحله پایانی این بیماری است که علائم ضعف دستگاه ایمنی خود را نشان می‌دهد و رسیدن به آن دست کم ۱۰ سالی طول می‌کشد. آن هم اگر دارو و درمانی استفاده نشود.

پایان چرخه بیماری

در صورت مصرف مرتب دارو، تعداد ویروس‌های HIV در بدن بسیار کم می‌شود و امکان انتقال بیماری به نزد یک صفر می‌رسد.

۷۰٪

در یک سال گذشته فقط ۳۲۶ بیمار مبتلا به HIV مثبت، یعنی ۷۰ درصد بیماران شناخته شده در استان برای دریافت خدمات به مراکز بهداشتی درمانی مراجعه کردند. بقیه به دلایلی مانند ترس و شرم و انگ اجتماعی از پیگیری درمان خود روی گردانند.

۴۵ تا ۴۵ ساله

۴۵ درصد از مبتلایان به HIV مثبت در زمان تشخیص ۲۰ تا ۳۵ سال و ۷۳ درصد ۲۰ تا ۴۵ سال سن دارند.

۵-۱۰ درصد

میزان شیوع ابتلا به HIV مثبت در زنان ایرانی سالانه ۵ تا ۱۰ درصد افزایش می‌یابد.

۶۹٪ مردان < زنان ۳۱٪

۳۱ درصد مبتلایان به HIV مثبت در کشورمان رازنان و ۶۹ درصد از مردان تشکیل می‌دهند. با وجود این سیر صعودی بیماری در سال‌های گذشته به سمت زنان بوده است. زیرا بیشتر آنان این بیماری را بدون اطلاع از همسرانشان می‌گیرند.

نقش جنسیت در انتقال بیماری

ویروس HIV از مردان به زنان راحت‌تر منتقل می‌شود. این احتمال در یک رابطه جنسی از مرد به زن حدود ۱٫۱ درصد و از زن به مرد حدود ۰٫۳ درصد است.

کشور	استان
۵۷٫۳ درصد	۵۳ درصد
۲۴٫۶ درصد	۳۱ درصد
۱٫۷ درصد	۲٫۸ درصد
۱۶٫۲ درصد	۱۳٫۲ درصد
۰٫۲ درصد	۰ درصد

مقایسه الگوی انتقال HIV در کل موارد ثبت شده تا سال ۱۴۰۰

از سال ۶۵ تاکنون	سال ۱۴۰۰
۵۷٫۳ درصد	۱۶٫۱ درصد
۲۴٫۶ درصد	۵۵٫۳ درصد
۱٫۷ درصد	۱٫۳ درصد
۱۶٫۲ درصد	۲۷٫۳ درصد
۰٫۲ درصد	۰ درصد

این میزان راه انتقال تا پیش از اجرای سیاست پالایش «درصدی خون سالم در کشورمان بوده است.

مقایسه علت ابتلا به ویروس HIV مثبت در ایران

۳۰ درصد

خطر انتقال بیماری از شیر مادر به نوزاد یک تا ۲۲ درصد برآورد می‌شود و در صورتی که مادر در زمان شیردهی مبتلا شود، حدود ۳۰ درصد است.

۷۰ درصد

حدود ۷۰ درصد موارد انتقال هنگام زایمان، وقتی است که نوزاد در تماس مستقیم با خون مادر باشد، از این رومادران مبتلا باید در شرایط خاص و با عمل سزارین زایمان کنند.

۲۵-۴۰ درصد

امکان انتقال بیماری از مادر به جنین بدون استفاده از داروهای پیشگیرانه ۲۵ تا ۴۰ درصد است.

رایگان

دارو، خدمات مشاوره‌ای و بسیاری از آزمایش‌های تشخیصی و کنترلی HIV در کشورمان رایگان است.

مشهد

بیشترین تعداد آزمایش‌های تشخیصی HIV در بین دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در مشهد انجام می‌شود.

برای اطلاع از آدرس و شماره تماس مراکز و پایگاه‌های مشاوره بیماری‌های رفتاری و عفونی مشهد این کدرا اسکن کنید

اطلاعات موجود در این اینفوگرافیک به کمک معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی مشهد تهیه شده است. از این رو منظور از استان در آمارهای ارائه شده شهرستان‌های زیر مجموعه دانشگاه علوم پزشکی مشهد است.

کتاب

باز

چند خط بیشتر بدانیم

امیر مقدم

برای کسب اطلاعات بیشتر درباره بیماری ایدز مطالعه این چند کتاب را از دست ندهید.

نویسنده: خشایار فخریان

نشر: ازدهای طلایی

تعداد صفحات: ۶۴ صفحه

همه چیز درباره ایدز

نویسنده: سوزان سونتاگ

مترجم: احسان کیانی‌خواه

نشر: حرفه نویسنده

تعداد صفحات: ۲۰۸ صفحه

بیماری به مثابه استعاره، ایدز و استعاره‌هایش

نویسنده: پیچ‌راولی - الی پنجامین

مترجم: فاطمه عرفانی

نشر: اطراف

تعداد صفحات: ۱۵۶ صفحه

مثبت

نکته

روز

آرامش و ایمنی در مکان‌های عمومی

شادفر

ما روزانه در مکان‌های عمومی مختلفی حضور داریم که رعایت ایمنی در آن‌ها برای حفظ سلامتی و آرامشمان ضروری است. در این مطلب به مناسبت روز جامعه‌ایمن به جنبه‌های ایمنی که لازم است در آسانسور، جایگاه‌های پمپ بنزین، سالن‌های ورزشی و پارکینگ‌های طبقاتی رعایت شود، اشاره می‌کنیم.

- نکات ایمنی درباره جایگاه پمپ بنزین
- جایگاه پمپ بنزین در محلی بنا شود که اطراف آن برای استقرار خودروهای آتش‌نشانی فضای کافی داشته باشد.
- دست کم پانزده متر از محل‌هایی که در آن‌ها شعله‌های باز وجود دارد مانند آهنگری، ریخته‌گری، کبابی و کبابی فاصله داشته باشید.
- کنار انبارهای چوب، مقوا، کاغذ و مانند این‌ها بنشینید.
- محل توقف خودروها مسقف باشد.
- اطراف سکوها با رنگ سفید و سیاه یا شیرنگ سیاه و زرد مشخص شود.
- کابل ورودی برق جایگاه، از ابتدای ورودی در کانال قرار گیرد یا دقت شود و روی دیوارهای جایگاه نیز توکار باشد.
- همه کلیدها، چراغ‌ها و نوارافکن‌ها باید از نوع ضد جرقه باشند.
- در هر جایگاه دست کم چهار دستگاه خاموش‌کننده پودر و گاز ۱۲ کیلوگرمی نصب شود و تعدادی سطل ماسه‌روی سکوها قرار داده شود.
- نصب تابلوهای هشدار نکشیدن سیگار و خاموش کردن موتور در موقع سوخت‌گیری ضروری است.
- همه کارکنان جایگاه باید با طرز کار خاموش‌کننده‌ها آشنایی داشته باشند.

- نکاتی ایمنی در زمانی که می‌خواهید سوار آسانسور شوید
- در صورت امکان نرده‌ها را نگه دارید.
- برای اطمینان کنار دیوار بایستید.
- به علائم و اطلاعیه‌های موجود توجه کنید.
- در صورت باز نشدن در آسانسور هنگام توقف، دکمه «opendoor» را فشار دهید.
- از این اشتباه‌ها در آسانسور خودداری کنید
- راه رفتن اطراف چاه آسانسور باز، زمانی که کابین آنجا نیست.
- ورود یا خروج از آسانسوری که پایین‌تر یا بالاتر از محل اصلی متوقف شده است.
- جلوگیری از بسته شدن در با دست. برای این کار از پای خود کمک بگیرید.

- نکات ایمنی در سالن‌های ورزشی
- در سالن ورزشی باید فضای کافی برای آمادگی، تمرین و نرمش ورزشکاران وجود داشته باشد.
- مسیرها باید پهن باشند و درهای خروج اضطراری کامل مشخص شده باشند.
- کف و کفپوش سالن باید کیفیت مناسبی داشته و بسته به نوع ورزش قابلیت تغییر داشته باشد و رنگ آن نیز باید مناسب انتخاب شود.
- ایمنی و بهداشت در ورزش باید کامل رعایت شود و سرویس‌های بهداشتی و حمام سالن کیفیت کافی داشته باشد.
- فضایی برای قرار گرفتن پزشک و تجهیزات کمک‌های اولیه باید در نظر گرفته شده باشد.
- تابلوها و علائم برای مکان‌هایی چون دستشویی، حمام، رختکن، محل کنفرانس و... نصب شده باشد.

- نکاتی در استفاده از پارکینگ‌های طبقاتی
- طبقات پارکینگ مکانیزه باید از مصالحی ساخته شوند که دست کم دو ساعت در برابر آتش مقاومت داشته باشند.
- طبقات پارکینگ مکانیزه (سقف و کف هر طبقه) از مواد و مصالح ثابت و غیر متحرک مانند بتن ساخته شده باشند.
- در طراحی و ساخت پارکینگ‌های مکانیزه طبقاتی باید مسیر دسترسی خودروهایی آتش‌نشانی در محل ورود خودروها ایجاد شود.
- برای سهولت دسترسی نیروهای آتش‌نشانی به محل ورودی ساختمان پارکینگ، اجرای سردر با ارتفاع کمتر از ۴/۵ متر در ورودی مجاز نیست.
- پارکینگ‌های مکانیزه باید به خاموش‌کننده‌های دستی از نوع پودری با قدرت خاموش‌کنندگی 70B یا خاموش‌کننده‌های با شرایط بهتر مجهز شوند و این خاموش‌کننده‌ها لازم است در محل تحویل خودرو یا قسمت ورود و خروج در دسترس باشند.